

Paul-ŋum Tuyuutai Galatia-ġmiunun

¹ Uvaŋa Paul. Uqqiraqtaunġitchuŋa iñuich pisulhatigun. Aglaan Agaayyutim Aapauruam anipkakkanġan Jesus Christ tuqunaruaniñ piksraqtaagigaanġa tuyuġipluŋa uqqiraqtautqupluŋa. ² Aglaktuŋa taavrumiŋa tuyuutmik ukpiqtuanġuruapayaanun Galatia-mi. Ukpiqtuanġuruat aniqatit uvani tuyuqmiut nayaanġanik. ³ Uvvatuq Agaayyutim Aapagikkapta suli Jesus Christ atannapta iħuaqqutillaŋniaġlisi suli tutqiksillusi. ⁴ Jesus qaitchuq inmiñik piqutigiplugich killuqsaativut annautisukhuta marrumakġa pigiitchuamiñ iñuuniaħiptikniñ maliġutlugu pisulħa Agaayyutim Aapagikkapta. ⁵ Taatnamik Agaayyun kamagilakput taimuŋa. Amen.

Tusraayugaagiksuaq Atautchiiñauruq

⁶ Uvaŋa kanġiqsiñiaġukkiga una, Suvaatatai ayaktiġniqpisiuŋ Jesus akuqtuiŋanikapsi sivuani anniqsuqtiksrauplugu. Iħuaqqutriħiġmigun tuqluġaasi piqatautquplusri ilaani Christ-kun, aglaan naalaġnirusi atlamun tusaayu-gaagiksuamun. ⁷ Uvva, atlamik tusaayu-gaagiksuamik piitchuq! Aglaan ilaŋisa iñuich alapititkaasi atlanġuqtaġniaqluġu tusaayugaagiksuaq Christ-kun. ⁸ Quliaqtuaġutigipsi tusaayugaagiksuamik nalaunġaruakun. Aglaan ilaŋisa iñuich uqautiġaasi atlanġuqluġu. Uvagut

naagaqaa isagulgum qılanmiñ uqagiguptigu atlanjuqlugu nalaunnangitchuq. Agaayyutim piyaqqugligich quliaqtuaqaqtuat atlanjuqlugu. ⁹ Uqautigitqinñiağiga uqautigikkağa sivuani, Quliaqtuaqaiqput tusraayugaagiksuamik nalaunnaruakun akuqtukkaqsi, aglaan atlat iñuich quliaqtuağigaat atlanjuqlugu. Agaayyutim suksraunğıqsinniağai taatnatchich iñuich qanapak taimuņa. ¹⁰ Quliaqtuağikapku tusraayugaagiksuaq quliaqtuatlaitchuņa quyalisulhiñağlugich iñuich. Savaktauruņa Christ-mi. Taatnaqluguasiñ pisuqtilaaptun quyalisulhiñağiga Agaayyun. Uvaņa quyalitñinñiangitchuņa iñuñnik.

Qanuqhuni Paul-ñum Uqqiraqtiğquqtilaana

¹¹ Aniqatiumaan, ilitchugitqugipsi uumiņa, tusaayugaagiksuaq quliaqtuağikkağa iñuñniñ ingitchuq. ¹² Atakkii akuqtunğıtchiga iñuñniñ, naagaqaa kia-unniñ ilisautingitkaana, aglaan akuqtuğiga tusaayugaagiksuaq Jesus Christ-ñum sagviutipmaņa. ¹³ Tusaagiksi qanusiutilağa iñuk iñuunñağma Jew-ñuruat ilitqusiatigun. Pisuqtilaaptun nagliksaaqtitatka ukpiqtuanñuruat Agaayyutmun suli piyaqquğniaqlugich ilunñuktaitluņa. ¹⁴ Kamaksritlukluņa Jew-ñuruat ilitqusiatnik iñugiaktuaniñ iñuuqatiumniñ, piyummatisillapiaqlugu ilitqusiat sivullipta. ¹⁵ Agaayyutim ihuaqqutriğmigun piksraqtağigaana savautitqupluni anigaluaqtitnaņa. ¹⁶ Nakuunasugigaa sagviiħksrani igñiğmiñik uvamnun quliaqtuağitquplugu tusaayugaagiksuaq Jesus-mik Jew-ñuñitchuanun. Taatnaqluņa

ikayuqtisiunitchuŋa iñuñniñ. ¹⁷ Jerusalem-munitchuŋa taapkunuŋa uqqiraqtaunjaniktuanun sivumni aglaan qilamiksruullapiaqhuŋa Arabia-muktunja. Kiñuagunaasii utilgitchuŋa Damascus-mun.

¹⁸ Jerusalem-muktunja piñasut ukiut aquatigun qiñigiaqhuŋu Peter nayuutipluñaašiiñ ilaani akimiani uvluni. ¹⁹ Qiñiñitkitka atlat uqqiraqtit kisian James, nukatchiağikkaŋa Atanğuruam. ²⁰ Aglaatka sagluuqtuanuñitchut. Sivugaani Agaayyutim uqaqtunja ilumutuuruamik. ²¹ Kiñuagun Syria-muktunja Cilicia-munlu. ²² Ukpiqtuanuruat Judea-mi ilisimanitkaatŋa kigiñapkun. ²³ Iliñisa tusaalhiñağaatŋa itna, “Taamna iñuk nagliksaaqtitigikkaqput sivuani piyaqquğniaqhuŋulu ukpiqqutvut aglaan pakma quliaqtuağiliutinigaa ukpiqqun inmiñik.” ²⁴ Aasiñ ilinisa nangagaat Agaayyun piqutigipluŋa.

2

Paul-ñum Akuqtukkauħa Atlanun Uqqiraqtinun

¹ Aquatigun akimaiguutailat ukiut Jerusalem-mun utilgitchuŋa piqasiqhuŋa Barnabas-mik, sulii aullautripluŋa Titus-mik. ² Aullaqtunja Agaayyutim aullatqiqupmaŋa. Sivulliuqtauruat ukpiqtuanuruani suksraagitñitqunğitkitka quliaqtuağianikkamnik sulii quliaqtuağiniakkamnik. Taatnamik ilitchuğipkağitka tusaayugaagiksuamik quliaqtuağikkamnik katimmatillakmatŋa. ³ Kia-unniñ nunuriñañitkaa tuvaaqatiga Titus nalunaituñtchiquŋulu Jew-ñuñitkaluaqtitluŋu. ⁴ Ilañisa ukpiqsriñuñuqtit Titus taatnaquniğaat.

Ilaliutiniqsut nalunautchiplutin naipiq-
 tugniałhiñaqhuta. Ilitchuğisukkaat patchisaiłiqput
 Jesus Christ-kun Jew-ņuruat maligutaksrañitñiñ.
 Aasriiñ savaktaagrugiliutitqiguqaatigut Moses-
 ñum maligutaksraiñun. ⁵ Taatnaqugaluqaatitluta
 malinņugutingitchugut takku iñuuniaquplusi
 maligullugu ilumutun tusaayugaagiksuaq.
⁶ Tamatkua kamagikkauplutin sivulliuqtauruat
 ilarağainitchut sumik quliaqtuağikkamnun.
 Taamna nipliuttutigigiga atakkii uvamnun
 taapkua sivulliuqtauruat itmiut atlatun
 iñuktitun. Sivugaani Agaayyutim kiñaunniñ
 nakuutluñitchuq atlaniñ iñuñiñ. ⁷ Aglaali
 ilitchuğigaat Agaayyutmun uvañalu Peter-
 lu quliaqtuaqułiqpuk tusaayugaagiksuaamik,
 uvaña Jew-ņuñitchuanun aasiłi Peter Jew-
 ñuruanun. ⁸ Agaayyutim Peter uqqiraqtiguqtitkaa
 Jew-ņuruanun, suli uqqiraqtiguqtitluña Jew-
 ñuñitchuanun. ⁹ James-lu Peter-lu suli John,
 kamagikkauplutin sivulliuqtauruat, ilitchuğigaat
 Agaayyutim qaitchilħa uvamnun uumiña
 savaaqaligmik. Akuqtuqhunuk ilaligaatiguk
 uvañalu Barnabas-lu. Tarra anjigitirugut
 quliaqtuatlasiplunuk tusaayugaagiksuaamik
 Jew-ņuñitchuanun aasiłi ilinich Jew-ņuruanun.
¹⁰ Inilhiñagniqsut itqagitquplugich inuqsraqhutin
 ukpiqsriuat Jerusalem-mi, taatna taamna
 piyummatigisuugaluakkağa atuumatquplugu.

Paul-ñum Natqiksruğaa Peter Antioch-mi

¹¹ Aquagun Peter Antioch-mukman
 akilliligiğa iñugiaktuat ukpiqsriuat takkuatni
 atakkii killukuagñisusq. ¹² Itnauvva Peter

killukuaqtuq. Peter Antioch-mun aggianikman nigiqatausugaluaḡniqsuaq ukpiqsriruanuḡplutiḡ Jew-ḡḡitichuani. Aglaan ilaḡich James-kuayaat tikitmata Peter-m iqsigiliutiniḡai iḡuich isumaḡaqtuat iḡḡḡnun nalunaitmiutchiḡuḡḡich. Taatnamik Peter piḡḡniqsuḡ iḡmiḡik Jew-ḡḡitichuaniḡ nigiqatigiḡaiḡḡiḡuḡiḡu. ¹³ Atlas Jew-ḡḡplutiḡ ukpiqsriruat ilaliutiniqsut Peter-mun nigiqataunaiḡhutiḡ Jew-ḡḡitichuani taimmaasriiḡ ukpiḡḡuaqtigiḡuḡhutiḡ. Unniḡiḡ Barnabas malinḡuḡutipmiḡiḡsuḡ Peter-mun. ¹⁴ Iḡitchiḡiḡapku iḡuuniaḡiḡhat tuvraḡḡuḡu ilumutuuruḡaḡ tusaayugaḡḡiḡsuam uḡautigiga Peter sivuḡaatni iluḡaḡisa, “Jew-ḡḡaluaqtutin aglaan iḡuuniaqtutin Jew-ḡḡitichuatun. Suvaatami nunurivigich Jew-ḡḡitichuat maligutchtitḡuḡḡich Jew-ḡḡruat atuiḡhatnik?”

*Jew-ḡḡruatlu Jew-ḡḡḡitichuatlu Anniqsuḡtaurur
Ukpiqsriḡikun*

¹⁵ Iḡumutuullapiaqtuḡ Jew-ḡḡpluta animaliḡput, makunatituunilaḡ Jew-ḡḡitichuatun killuḡsaḡti-tun. ¹⁶ Agaayyutim nalaunḡasripkaḡumiḡaitkaatigut iḡmiḡiḡ tupiksriḡiḡḡaḡupta maligutaksramik, aglaan nalaunḡasripkaḡniḡaḡatigut ukpiqsrigupta Jesus Christ-mik kisianik. Taamna nalupqinaigigikput. Taatnaḡhuta ukpiḡiḡikputtuḡuḡ Jesus Christ, aasiiḡ ukpiqsriḡiḡḡaḡupta Jesus Christ-mik Agaayyutim nalaunḡasripkaḡniḡaḡatigut. Agaayyutim nalaunḡasripkaḡumiḡaitkaa kiḡapayaaḡ nalaunḡasuktuaḡ Agaayyutmi tupiksriḡiḡḡaḡun maligutaksramik. ¹⁷ Isummatigilakput una, tunḡaviguḡtigu Christ ilaanun

nalaunn̄asripkaquluta sivuḡaani Agaayyutim, ilitchuḡiraupmiugut killuqsaqtaunipl̄uta atripl̄ugich iluqaisa Jew-n̄un̄itchuat. Taamna qiniqtitpa Christ-tuug killuqsaqtaunipl̄ugu? Naagapiagataq, taamna ilumutuun̄itchuq. ¹⁸ Aglaan una ilumutuuruq, uqautigiqqaapku maligutaksraq ihuan̄iñ̄ipl̄ugu aasiñ̄ aquagun uqautigitqilgitl̄ugu nakuunipl̄ugu, taatnaqama navguiriguqtuḡa. ¹⁹ Atakkii maligutaksrakun tuqun̄aruḡa maligutaksramun. Pakma iñ̄uutlasiruḡa Agaayyutim iñ̄uutqutaagun. Christ-mi kikiaktuutiqatauruatun piḡuḡa. ²⁰ Taatnamik uvaḡaun̄iqsuq iñ̄uuruḡa, aglaan pakma Christ iñ̄uuruq uvamni. Iñ̄uull̄amni timipkun iñ̄uull̄apiaqtuḡa ukpiqsriḡhapkun Igñ̄in̄anik Agaayyutim. Piqpagigaḡa suli qaitchip̄luni iñ̄uull̄igmiñ̄ik piqutigipl̄uḡa. ²¹ Ayan̄itkiga Agaayyutim ihuaqutriḡha. Iñ̄uk nalaunn̄asrit̄lasiñ̄iqpan Agaayyutmi tupiksriḡhiñ̄ah̄igmigun maligutaksranik, Christ-n̄um tuqul̄ha inuqn̄anḡitchuq.

3

Maliḡutaksrat naagaqaa Ukpiqsriḡiq

¹ Galatia-ḡmiusii, kinnauruasii! Kia aḡatkuaqpasri? Quliaqtuaḡutigipsi nalupqi-naill̄apiaql̄ugu tuqul̄hagun Jesus Christ-n̄um sanniḡutami. ² Ilitchuḡisruktuḡa uumiḡa ilipsitñ̄iñ̄, akuqtuq̄pisiuḡ Ipqitchuaq Irrusriq tupiksriḡhipsigun maligutaksramik? Naagga! Tusraagiksi tusraayugaaḡiksuaq ukpiḡipl̄ugulu, taatnaq̄husi akuqtuḡiksi Ipqitchuaq Irrusriq. ³ Aullaḡn̄iiqqaql̄ugu Agaayyutikuaiqsi

Ipqitchuakun Irrutchikun, suvaata sivut-mugukpisi pakma sanŋipsigun? Taamna kinniqutaullapiaqtuq! ⁴ Nagliksaaġutiqaqtusri pisigiplugu tusraayugaaġiksuaq. Suiġaamun itpat? Ukpiqsriġiqsi atuġumiñaitpa? Taatniitlaitchuq! ⁵ Agaayyun qaitchiva ilipsitñun Ipqitchuamik Irrutchimik tupiksrikapsi maligutaksratigun? Naagga! Agaayyutim qaitchigaasri Ipqitchuamik Irrutchimik savakhuni quviqnaqtuanik akunnapsitñi atakkii tusraakapsi tusraayugaaġiksuumik ukpiqsrirusri.

⁶ Abraham-tuuq ukpiqsriñiqsuq Agaayyutmik. Taatnaqlugu Agaayyutim akuqtuġniġaa nalaunŋaruagaġiplugu. ⁷ Taavrumuuna ilitchuġitlagiksi aullaġvipiaqaqtılaanġat Abraham-mik—iñuich ukpiqsriuat Agaayyutmik tunŋavigiplugulu. Tamatkua aullaġvigigaat Abraham. ⁸ Agaayyutim sivuniksriqutiginiġaa aglausimaruat uqalhatigun nalaunŋasripkaġniaġnipluġich iñuich ukpiqsriġhatigun. Taatnaqlugu Agaayyutim quliaqtuagaġutiniġaa Abraham tusraayugaallautamik inilġaan, itnaqhuni, “Iñupayaaq nanipayaaq ikayuusriaqaġisiruq ilipkun.” ⁹ Abraham ukpiqsriñiqsuq taavrumiŋa. Taatnaqhuniasii ikayuusriaqaqtuq. Taatnatuntuuq tamatkua ukpiqsriuat Abraham-tun ikayuusriaqaġisirut piqataulutinġ ilaani.

¹⁰ Aglaan iluqatinġ iñuich niġiugaqaqtuat nalaunŋaruauŋusrukhutinġ sivuġaani Agaayyutim tupiksriġhiñahiġmiktigun maligutaksramik nuyuaġnaqtuami piyaqquġvinmi ittut. Aglausimaruq Agaayyutim uqalhiñi itna, “Kiñapayaaq atuiñġitchuaq supayaamik

aglausimaruanik makpigaañiñi maligutaksram piyaqqukkaugisiruq piqutigiplugu tupiksriñgilli.”
 11 Taamna nalupqinaitchuq kiñaunniñ iñuk nalaunñasripkağumiñaitchuq sivuğaani Agaayyutim tupiksriñunipsuuq maligutaksramik, takku uqautikkaurugut Agaayyutim uqałhiñi, itna, “Iñuk nalaunñaruq sivuğaani Agaayyutim iñuugisiruq ukpiqsriñikun.” 12 Aglaan iñuk tupiksriñuq maligutaksramik [Moses-ñum qaisañamik] tunñaviqanğitchuq ukpiqutmik. Takku aglausimaruq Agaayyutim uqałhani itna, “Iñuk tupiksriñuq maligutaksram iniqsruağipayaakkañanik iñuugisiruq.” 13 Tupigiyumiñaitkaptigu maligutaksrapayaaq Agaayyutim patchisigigaatigut tuqutqupluta, aglaan Christ-ñum tasuğaatigut Agaayyutim atanniłhaniñ inañiutiligmigun uvaptiknun. Aglausimaruq Agaayyutim uqałhiñi itna, “Iñuk naktitauruq napaaqtumun taamna taiyuanıqıutitchiuruq.” 14 Taatnaqlugu Jesus Christ-kun taamna ikayuusriaq tikiu-manıqsuq Jew-ñunıitchuapayaanun Agaayyutim akiqsruutigikkaña Abraham-mun. Iñupayaaq tunñaviqalıñıaqtuq Christ-mik akuqtuıgisıruq İpqıitchuamik İrrutchimik Agaayyutim akiqsruutigikkañanik.

Maliğutaksratlu Akiqsruutaalu Agaayyutim

15 Anıqatıumaan, uvva urrakusraun iñunmikñaqtaq, iññuk akiqsruutipmaknik aglautiplutik suli nalupqinaiyausriqlugu avatmun, nalliaknikunniñ suksrağumiñaitchaa taamna inillaksimaanıktuq sivunniugun

naagaqaa atlanḡugumiñaitlugu. ¹⁶ Agaayyun akiqsruutiqaḡniqsuq Abraham-mun kinuvianiñunlu. Agaayyun nipliñgitchuq itna, “Kinuvianun” iñugiaktuanun, aglaan nipliqsuq, “Kinuviapnun” atausriuruamun. Taamna atausriq Christ ittuq. ¹⁷ Una itnautigikkaga, Agaayyutim maligutaksraḡa qaisauruq 430 ukiut pianikmata nalupqinainaniqqaagtillugu akiqsruutaa Abraham-mun. Agaayyutim sivunniugutaa Abraham-mun nalupqinaiyausiqqaagtillugu suksraakkauyumiñaitchuq, atrillugu iñuum anigutaa nalupqinaiyaqsimaruq suksraakkauyumiñaitmatun. ¹⁸ Uvva Agaayyutim aatchuḡniaqpatigut akiqsruutigikkanik tupiksriñhiñagupta maligutaksramik? Qaḡaa, taatniingitchuq! Agaayyutim aatchuutiginiḡaa ikayuusriaq Abraham-mun inillaksimaaniktu-akun akiqsruutmigun.

¹⁹ Supayaaq tunḡaviqaqpan ukpiqsriḡimun, suvaata maligutaksraqqapisa? Maligutaksraq illatauniqsuq aquagun tikkuagutitquplugich iñuich navguisaatnik maligutaksramik. Maligutaksraḡa Moses-ḡum iñuich maligutaksraḡigaat ag-giḡñiañhanunaglaan kinuvianuruam akiqsruutauruam. Israḡulgich qaiññigaat maligutaksraq akunnigutauruamun, aasriili tikiutiniḡaa iñunun. ²⁰ Aglaan akunnigutauruq inuqnangitchuq atausriñhiñaq iñuk itman. Aasriiñ Agaayyun atausriuruq taamna.

Suvaata Maligutaksraqqapa?

²¹ Uvvaasriiñ maligutaksraq akitñaummatiniqpa akiqsruutaiñun Agaayyutim? Taatniingipiaqtuq!

Tarra maligutaksram qaitchitlaniqpagich iñuich iñuuligmik, ilumun nalaunnatlanayaqtugut Agaayyutim sivugaani maligutchiñhaptigun taavrumiña maligutaksramik. ²² Aglaan taatniingitchuq. Agaayyutim uqałhan uqautinigaa iñupayaaq tigutaanuniplugu killuqsautmi. Agaayyun aatchuğuniqsuq akiqsruutigikkağmiñik iñunun piqutigiplugich ukpiqsriñhatigun Jesus Christ-mik. Aatchuutigisunigaa tamatkununa tunñaviqaqtuanun ilaanuñhiñaq.

²³ Taamna ukpiqqun tikitchaluaqnagu tigutaaginigaatigut maligutaksram. Patchisaiqsimaitchugut ukpiqqutim tikiññiałhanunaglaan. ²⁴ Maligutaksram ataniginigaatigut agigñiałhanunaglaan Christ-ñum. Tarra Christ agiqman tunñavigiaqsigikput Christ anniqsuqupluta killuqsautiptikniñ. Taatnaqlugu Agaayyutim akuqtugaatigut nalaunñasripluta ukpiqsriñhaptigun Christ-mik. ²⁵ Aasriñ pakmapak ukpigumiñaqsikapta Christ-mik ataniqanaiqsugut maligutaksramik. ²⁶ Taatnamik igñigiliutigaasri Agaayyutim tunñavigikapsiun Christ Jesus ukpiqsriñipsigun. ²⁷ Iluqasri paptaakkaukapsi atausriñuqataurusri Christ-mi, atiplusri Christ-mik liilaa. ²⁸ Atlagiinaiqsut Jew-ñuruatlu Greek-ñuruatlu, savaktaagruiłlu patchisaitchuatlu, anutitlu agnatlu. Iluqasri atausriñuqataurusri Christ Jesus-mi. ²⁹ Taatnamik, piginiqqasri Christ-ñum Abraham-ñum kiñuviağipmigaasri, sulipsuuq piññaaktaaginiamigiksi Agaayyutim akiqsruutigikkaña.

4

1 Ilallaglagu uumiña itna, igñiq paitchaktaak-srautilik ililgaanunñağmiñi atlakaungitchuq savaktaagrunmiñ, iñuqağaluanñaisa suurat inmiñun. 2 Ililgaanunñağmiñi qaunaksriqaqtuq aňalatiqaqhuniļu tikiññiaľhanunaglaan piviksram aapañan inillakkaña. 3 Taatnatuntuuq uvagut. Ililgaanunñapta sılam aňalarrutaisa aňalatmigaatigut piğugaluqaata. 4 Aglaan pivik inillaksimaruqaq tikitman, Agaayyutim tuyuğigaa igñiğikkani. Christ animaruq ağnakun maligutaksrakuqaqplugu. 5 Agaayyutim tuyuğigaa tasuğuklugich aňalatittuat maligutaksramun, atakkii Agaayyutim igñiğitqugaatigut ilaanun. 6 Ilumun Agaayyutim igñiğigaasri. Taatnaqlugu Agaayyutim tuyuğinigaa Irrusria Igñiğmi uummatiptiknun, taamnaasriñ tuqluqhuni, “Abba, Aapañ.” 7 Taatnaqhutin Agaayyutim pisulhagun savaktaagruunğiqsutin, aglaan Agaayyutim igñiğigaatin, aasiñ igñiğiniqpatin tarra paitchaktaaksrautiliğugniqsutin.

Paul-ñum Isrumaaluutiginiğai Galatia-ğmiut

8 Inilgaan ilitchuqsrigaluaqasri Agaayyutmik savaktaagruurusri tamatkununña ilitqus-riñun agaayyutaungitchuanun. 9 Aglaan ilitchuğigiksi Agaayyun—naagauvva ilumun Agaayyutim ilisimagaasri—suvaatami utiğukpisi sayaitlutin atuğumiñaitlutinļu aňalarrutaiñun sılam? Savaktaagruutqigukpisi tamatkununña tigutaanulusri? 10 Qaunaksrugisi uvlut, tatqich, ukiutlu surağagviich! 11 Naviasruutigipsi savaľhiñagaşrugaluña piilaamun.

12 Aniqatiumaan, injiqsruḡipsi uvaptun ilitquplusri, [amiami niḡiugaqaqasri anniq-suḡiaksrapsitñik tupiksriḡipsigun maligutaksramik,] atakkii ilinaruḡa ilipsisun, [amiami tiliñgitchipsi maligutchiquplusri Jew-ḡuruat maligutaksranitñik]. Inḡagma ilipsitñi pimaḡuktangitchipsitḡa. Suvaatami pimaḡuktaḡukpisitḡa pakma?

13 Itqagingitpisiuḡami atniḡñatigā pilguirrutiaḡuḡa quliaḡtuāqama tusraayugaagiksuamik ilipsitñun sivulligmi? 14 Atniḡñautiga itkaluanḡaan uukuḡutauruatun ilipsitñun iḡuḡluāḡingitchipsitḡa naḡḡugingitluḡalu, aglaan akuḡtuḡipsitñā israḡulgatun Agaayyutim, naagaunniñ Christ Jesus-tun. 15 Taimani qanutun quviasuktigivisi! Piyumiñāḡniḡupsi iraiḡayaqtusri aasriñ iriliutilugik uvaḡnun. Itqallagagigiga. Suvaata isrummatigivisitḡa atlanḡuḡluḡu pakma?

16 Pakma uumiksriḡiḡniḡipik ilipsitñun uḡautikapsi ilumutuuruamik? 17 Tamatkua atlat iñuich maliguaḡtigiutiisukkaasri, aglaan taamna nakuḡḡitchuḡ. Tamatkua akilḡilḡisuḡuḡaasri uvamnik maliquplutin ilinich kisiminḡ.

18 Nakuḡḡaluḡtuḡ isrummatigillautāḡaitñi aglaan kisian ikayuutaukpan. Taamna nakuuruḡ ataramik, nayuutiḡamniḡhiñāuḡḡilaḡ ilipsitñi.

19 Ilḡḡaanuruasrii! Isrumaaluutigillapiāḡipsi iḡñisuktuatun nanḡirrutiaḡmatun. Kipiḡniḡtuḡa ilumun Christ-ḡum Irrusria naamasitquplugu ilipsitñi. 20 Uvvatuḡ nayuutilaḡa ilipsitñi pakma atlanḡuḡluḡulu uḡausriḡa ilipsitñun. Qanuḡsausipiallaktḡa ikayuutauniksrapkun ilipsitñun.

Atrikusaun Hagar-kunlu Sarah-kunlu

²¹ İlasri analatitqiguktut maligutaksramun. Uqautisritña, tusraatlaitpisiun sumik Agaayyutim uqaqtılaaña maligutaksram makpigaanani?

²² Aglausimaruq Abraham malgunnik igniqagniplugu, ilaqataa savaktaagrükun agnakun aasrii ilaqataa patchisaitchuakun agnakun.

²³ Igniña savaktaagrükun agnakun aniruč iñuich piqusriatigun. Aglaan igniña patchisaitchuakun agnakun aniruč Agaayyutim akiqsruutaagun.

²⁴ Taapkuñniña atrikusautiqaqtuña. Tarra taapkuak agnak ittuk malguktun sivunniugutauruaktun. Atausriq sivunniugutauruaq maligutaksrauruq Agaayyutim qaisaña iggigmiñ atilijmiñ Sinai-mik. İñuich iñuuruat taavrumuuna sivunniugutauruakun ittut savaktaagruatitun. Aasriiñ agnaq atilik Hagar-mik taamna sivunniugutauruatun ittuq.

²⁵ Taamna Hagar ittuq iggisun Sinai-tun Arabia-mi ittuatun. Hagar atriqaqmiuq marrumiña nunaqqimik Jerusalem-mik. Taavrumatun iñuich savaktaagruurut atakkii analatitlutinj maligutaksramun.

²⁶ Iglua sivunniugutauruaq patchisailaahuruq Agaayyutim qaisaña Christ-kun. Aasriiñ agnaq atilik Sarah-mik taamna sivunniugutauruatun ittuq. Taamna Sarah atriqaqmiuq Jerusalem-mik qilanjmiittuamik aakaupluni iluqaptikni. Taavrumuuna iñuich patchisaitchut atakkii analatitlutinj Christ-mun.

²⁷ Takku aglausimaruq Agaayyutim uqałhani:

“Quviasrugıñ agnaaq qitunğıtlaitchuatin!

Atuğıñ quvianakun nipitusilutin,

ignisuktuaam atniğñanjanik iglutunğıtchuatin!

Atakkii aḡnaq suksraakkauruaq qitunḡaqaṭluṅniaqtuq taavrumakṅa iḷaqaṭiqaqtuamiñ.” *Isaiah 54:1*

²⁸ Aniqatiumaan, pakma aṅalatiṅaiqsusri maligutaksramun. Iḷilgaagiliutigaasri Agaayyutim Isaac-tuntuuq piqutigiplugu Agaayyutim akiqsruutaa. ²⁹ Aglaan inilḡaan igñiq aniruaq pisulhatigun iñuich piyuaqligñiqsuq igñigmik aniruamik Agaayyutim Irrutchiḡmigunlu pisulhagunlu. Pakmanunaglaan taatnatunsuli ittuq. ³⁰ Sumik Agaayyutim uqaḷha uqaqaqpa? “Aullaqtirruṅ savaktaagruk aḡnaq igñiṅalu, takku savaktaagruum aḡnam igñiṅa paitchaktaaqatauruksraunḡitchuq igñiṅani patchisaitchuam aḡnam.” ³¹ Taatnaqhuta, aniqatiumaan, iḷilgaagṅitchaaticut savaktaagruum aḡnam, aglaan pigigaaticut patchisaitchuam aḡnam.

5

¹ Christ-ṅum patchisaikkagigaaticut. Taatnaḡusri makitavigisriun payaṅaiḡusri iñuk patchisaiqsimaruatun, savaktaagrugiliutitqiṅñiaqasri maligutaksramun!

Iñuuniaḡitchi Atanḡiqsimaruatun

² Naalaḡnisitchi! Uvaṅa Paul iḷitchuḡitqugipsi uumiṅa: nalunaitṅutchiqsitkupsi Jew-ṅuruuatun nalaunṅapkaḡniḡasugalusri sivuḡaani Agaayyutim, Christ-mun anniqsuqt-ṅiḡiñiqsusri. ³ Kilitqilḡitchiga kisupayaaq iñuk nalunaitṅutchiqsittuaq: Taamna iñuk tupiksriuksrauruq iluqaitñik maligutaksranik.

⁴ Nalaunṅasipkaqtausukkupsi Agaayyutim sivuḡaani

tupiksriġipsigun maligutaksramik, tammaigiksi Christ anniqsuutri suli piinankhusri ihuaqputaaniñ Agaayyutim. ⁵ Aglaan uvagut, nigiuagaġigikput Agaayyutmun nalaunġasripkaġisiġiqput inmiñi ukpiqsriġiptigun. Taamna utaqqigikput ikayuutaagun Ippqitchuam Irrutchim uvaptikni ittuakun. ⁶ Tunġavigikaptigu Jesus Christ kisian iñuum nalunaitmiutaqalhalu naagaqaa nalunaitmiutaiġhalu suutaunġitchuq, aglaan ukpiqsriġiq savaaqtuq piqpakstriġikun.

⁷ Pillautagaġuaqtusri tupiksriplušsri ilumutuuruamik. Kia nutqaqtipasri agaayyutikuagaġipsitñi?

⁸ Aglaan nalupqinaitchuq Agaayyutim tuqġuqtigikkapsi nutqaqtingitkaasri.

⁹ Qaunatiagaġigluġu ilisauttun naalaġnikkaqsi, takku itnaqsamaruq “Mikiruuram puvlaksautim puvlagataqtittagaġigaa iluqaan qaqqiaksraq.”

¹⁰ Nalupqisuutigingitchiga Atanikun isrummatigaġniaqtilaaqsi uvaptun isrummatiqapmatun. Agaayyutim anasiñġuqsaġniaġaa iñuk avatvaqtitchiruaq ilipsitñik, kisuugisikpan.

¹¹ Aniqatiumaanġ! Suvaata Jew-ġuruat piyuaġugaaqpatġa? Quliaqtuaġingigigaa iñuum nalunaitġutchiruksrauġha. Taamna ilumun inniqpan ihuġliuġutiqaġayaitchuġa iñuġnik quliaqtuaqama Christ-ġum tuqulġhanik sannigutami. ¹² Uvvatuq tamatkua akatchiruat ilipsitñik igruiglich inmiknik.

¹³ Aniqatiumaanġ, Agaayyutim patchisaġaasri. Taatnamik killuliqitqinñiaqasri kaġigruaqtapsigun, aglaan piqpakutikun savautilusri avatmun.

¹⁴ Tarra kamagigiksi iluqaan Agaayyutim

maligütaksraña iñuukapsi uumuuna, “Piqpagiyu-
magiñ iñuuniaqatin iliptun ililugu.” ¹⁵ Aglaan
atniagütigupsi pisaanñatiaqsilusrilu avatmun,
qaunatqiağigitchil! Piyacquqtautiniaqtusri
avatmun taatna pigupsi.

*Savaaña Ipqitchuam Irrutchim Naagaqaa
Savaaña Kanjgruaqtam*

¹⁶ Uumiña uqautigipsi, Ipqitchuamun
Irrutchimun aňalatitchiun iñuuhiqsi. Taatnagupsi
malinñuğutiyumiñaitchusri kipiğniugutaiñun
kanjgruaqtam. ¹⁷ Takku kanjgruaqtam kipiğniugutai
akitñaummatirut kipiğniugutaiñun Ipqitchuam Ir-
rutchim, sulı kipiğniugutai Ipqitchuam Irrutchim
akitñaummatirut kipiğniugutaiñun kanjgruaqtam.
Taapkuak igluluğutiruk avatmun. Taatnamik
patchisaiñğitchusri pitlailugich sut pisukkalu-
akkasri. ¹⁸ Aglaan Ipqitchuamun Irrutchimun
aňalatitnapsi, aňalatiqanğiqsusri maligütaksramik.
¹⁹ Kanjgruaqtam malinñutraqtitkaatigut
sayuñahıgmun ilaqatiqagaluğumi, atlatuhıgmun
ilaqataitkaluğumilu, qaayugnahıgmunlu,
aňalalguıhıgmunlu uvaptiknik, ²⁰ putqatahıgmunlu
aanğuanun, aňatkuuhıgmunlu, uumikkutihıgmunlu,
sanmisihıgmunlu, siqñatuahıgmunlu, qat-
miksaahıgmunlu, uqavaağuuahıgmunlu, avgu-
mahıgmunlu, inmikuağutmunlu, ²¹ pinatuhıgmunlu,
iñuaqtuhıgmunlu, imiliguuhıgmunlu, pi-
vaahautigiplugu quviasruñniahıgmunlu sulı atlanik
taatnatun ittuanun. Uqautianikkaluqmqmigigipsi
sivuanı, aasriñ kilikkipsi pakma, itna,
tamatkua taatna piruat itkumiñaitchut
Agaayyutim añaayuqautaani. ²² Aglaali

Ipqitchuam Irrutchim piqpaksripkaġaatigut quviatchauġihġmiglu, tutqiuṭmiglu, manimilġutmiglu, ihuaqqutrihġmiglu, nakuuġihġmiglu, tuniqsimmatriliġmiglu, ²³ piisaanġihġmiglu suli aṅalataalguliġmik inṃmun. Iñuk iñuuruuq tamatkunuuna taluqsraġumiñaitchuq maliġutaksramik. ²⁴ Aasrii tamatkua Christ-mun pigiliuṭipkaqtuat kikiaktuutiniġaat kaṅiġruaqtuq pisugruaġutituummaan kipiṅniuġutituummaanlu. ²⁵ Iñuuniagvigiguptigu Ipqitchuq Irrusriq, ki aṅalatitta Ipqitchuamun Irrutchimun. ²⁶ Kamañaṅniluta isrumaruksraunġitchugut uvaptiknun, qinnaguksaagutingiġuta avatmun siqñakkutingiġutalu.

6

Ikayuutititchi Avatmun

¹ Aniqatiumaan! Ilaksi aṅuraukpan killukualikun ilipsi aṅalatittuani Ipqitchuamun Irrutchimun utiqtitaksraġigiksi taamna iñuk piisaanġilikun. Aglaan qaunagilusri ilipsitñun, atakkii aṅiqusraaqṭipiaqmiusri. ² Ikayuutititchi avatmun sakiṅniuhġmun iligupsi, akiyautilusri avatmun uqumailliuġutipsigun. Taatnaġupsi tupigillapiagnaġiksi maliġutaksraq Christ-ṅum qaisaṅa. ³ Kiñapayaaq iñuk isrumaġumi nakuutluṅniṅuni atlaniñ, suunġiñṅaġmi, kinnillapiaqtuq inṃmiñun. ⁴ Iñullaa naipiqtuġli inṃmiñun Agaayyutim sivuġaani suraġalli nakuupmagaan. Suragaḷli nakuuniqpan isrumakkutigillautagnaġtuq inṃmiñik. Kamasraaġumiñaitchuġaasriiñ

nakuutluᅇniᅇluni atlaniᅇ. ⁵ Atakkii iᅇnullaa isivᅇikkauniaqtuq iᅇuuniaᅇiᅇgmigun.

⁶ Iᅇnuk iᅇisautikkauruaq Agaayyutim uqalᅇhiᅇnik qaitchiruksraupmiuq iᅇisautriruamun suuraᅇmiᅇiᅇ.

⁷ Ukpiqsaaqasri, kia-unniᅇiᅇn Agaayyun mitautigiyumiᅇnaitchaa, atakkii iᅇnuk akuqtuiᅇniaqtuq taatnatun aatchuiᅇiᅇgmisun, atrilugu nunaliqiri katitchiᅇniaqtuq qanutchiᅇnik nautchiikkagmiᅇnik.

⁸ Taatnamik iᅇnuk tunᅇaviqaᅇumi iᅇnmiᅇnun akuqtuiᅇniaqtuq piyaqquᅇiᅇgmik isruitchuamik, aglaan iᅇnuk aᅇalatiqaᅇumi Ipqitchuamun Irrutchimun akuqtuiᅇniaqtuq iᅇnuᅇiᅇgmik isruitchuamik.

⁹ Aasrii miᅇnguutailᅇlakput nakuurualiqiᅇiq, takku qapiᅇnaitchupta Agaayyutim akiliiviksraᅇani akuqtuiᅇniaqtugut. ¹⁰ Taatnaqhuta, piviksraqaqtılaaptiktun ikayuᅇᅇlavut iᅇnupayaat, suvaluk tamatkua ukpiqsriqataauruat.

Aqulliich Kiliktuutitlu Paᅇlatitlu

¹¹ Takkua, aglaich aglaatka aᅇipiaqtut. Taatnaᅇlugu iᅇlitchuᅇitlasrigisi uvamnun aglaaᅇgitilaᅇnitᅇnik. ¹² Iᅇnugiaktuat Jew-ᅇuplutiᅇn ukpiqsriuruaat isrumatqugaasri nalaunᅇaniᅇlutiᅇn tupigikamitruᅇn maliᅇgutaksraq. Aglaan nuyuaᅇniqsut piyuaqsiuniᅇaᅇsrugalutiᅇn malikkumin Christ-mik kikiaktuutikkauruamik.

Taatnaqhutiᅇn nunurigaasri nalunaitᅇutchiqplusri. ¹³ Nalunaitᅇutchiqurriruaat malinᅇitmiᅇaat maliᅇgutaksraq. Naagauvva kimmutigigaat nalunaitᅇutchiᅇiksraqsi kamasraaᅇgutigiᅇhiᅇaᅇgukᅇlugu nalunaitᅇutaᅇa timipsi. ¹⁴ Aglaan uqavigaaᅇgutiqaquᅇaᅇn kisianik

sannigutaagun Atannapta Jesus Christ-ŋum. Christ-ŋum tuquŋhagun kikiaktuutriviŋmi kanigruaqtatq tuquŋaruq uvamni, suli pakma kanigruaqtam aŋalatlaiqŋuŋa. ¹⁵ Tunŋavigikaptigu Christ Jesus kisian iŋuum nalunaitmiutaqalhalu naagaqaa nalunaitmiutaiŋhalu suutaungitchuq, aglaan iŋuum anniqsuqsimaŋha nutaamun iŋuuhigmun Christ-kun. ¹⁶ Iluqagminj aŋalatauruat taavru-muuna nutaakun Agaayyutim piksraqtaagigai tamatkua iŋuich, Israel-aagmiupiaquqŋugich. Tamatkua Agaayyutim qiŋuiŋŋaŋalu iŋunŋuktanalu pigigaat.

¹⁷ Uvakŋaniŋaglaan kia-unniŋ iŋuum pimaqhuutitqiŋgillŋa, takku qilgut timimni qiŋiqtitkaat savaktaagruupluŋa Ataniŋmun Jesus-mun.

¹⁸ Aniqatiumaan, iŋuaqutrisaan Atannapta Jesus Christ-ŋum nayuŋumagaasri. Taatnatuq.

Ippitchuat Makpig^{aat} - Agaayyutim Uqalhi
Inupiatun

The New Testament in Northwest Alaska Eskimo

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Inupiatun, Northwest Alaska (Northwest Alaska Eskimo)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

46cece15-9127-50b3-bf07-88a1082e7ab6